

ВЕРНОСТ САМОМ СЕБИ

Дамир Малешев: Време одбране, КОВ, 2017.

Збирка песама „Време одбране“ друга је по реду збирка песама новосадског песника Дамира Малешева. Она се ослања на стваралачке поступке примењене још у првој збирци песама („Раст“, 1998), али је и својеврсна надградња и превазилажење претходнице.

Већ је раније запажено да је „Дамир Малешев [...] један од савремених српских песника који су успели у испуњењу важног естетског и у песничком смислу егзистенцијалног захтева – накалемити се чврсто на већ формирану и поодмаклу традицију (у овом случају неосимболисте) а притом бити аутентичан“¹. У овој збирци, подељеној на три циклуса – „Јунаци“, „Екстазе и медитације“ и „Тамари“ – Малешев полази од познатих му стваралачких проседеа као што су интертекстуалност, еуфоничност, богатство фигура и тропа, повремена сажетост у изразу и вешта циклизација песама. Можемо рећи да је аутор овим песмама тежио ономе што у уводној песми збирке каже за песме Волта Витмена: „Нико за реч отеловљену да не остане слеп“. Поставивши тако императивом да речи „отелове“ своје значење – било оно конкретно или апстрактно – Малешев пажљиво обликује сваку реч, сваки стих, песму и циклус.

Први циклус песама „Јунаци“ стваран је по узору на прву збирку у којој су „јунаци“ били песникови

---

¹ Исидора Бобић, О једном заборављеном песничком завештању у: *РЕЗ*, бр. 1. јан. 2016.

књижевни преци (Киш, Настасијевић, Попа, Лалић...). У овом случају, ти јунаци су стварне личности попут наведеног Витмена, али и јунаци из књижевности (Шерлок Холмс, Капетан Немо, Торкан, Павел Исакович), поп културе (Алан Форд) или чак нежива природа (Телекула, Дунав). Већ можемо да уочимо да овим циклусом Малешев не проширује своје песничко завештење колико се посвећује другачијим феноменима који делују инспиративно његовом песничком сензибилитету. Тако можемо рећи да је сваки јунак опеван препознатљивом метонимијом (Мали Принц ружом; Алан Форд хумором; Исакович путовањем), да би напослетку из тих фигура настала метафора, Малешевљева омиљена стилска фигура. Можемо то видети на примеру песме „Мали принц“:

*У једној пустињи боје меда
Под једном звездом насмејаном
Пронашао сам зденац истине
И огледао се у њему*

*Био сам одсутан годинама
Док нисам стигао до дна свог lika
И научио се једној мудрости*

*Ја сам одговоран за тебе ружо
Ружо са трном у моме срцу*

Ако је први циклус увођење у песников поетски свет, други циклус, „Екстазе и медитације“, представљају есенцију ове поезије. Окрећући се јесени („Јесен – жалосне светковине преоденуте у песму“, рећи ће у следећем циклусу), која је колико песнички мотив толико и амбијент, Малешев нам предочава мистику стваралачке

душе и оваплоћење речи у песму. Без наслова, обележене само бројевима, ове песме теже уоквирењу и у њима назиремо структуру поеме. Оне својим међусобним, испреплетеним мотивима то и јесу – поема о себи, о песми, градовима и мртвима. У маниру врхунских песника дескриптивне поезије (када она није само дескриптивна поезија), Малешев дозвољава да се у његовим песмама описно и рефлексивно сусрећу и преплићу, понекад и не правећи прецизну разлику између та два.

*Небом се просуто вино румени,
У души: годишње доба - Јесењин.*

*Сутон се сведе на сенку шуме
Кад златне травке смерно зашуме.*

*На струни ветра, од непребола
Утихне тужбалица топола.*

*Задрхте часови неизвесни,
Као да слуте крај, у песми.*

Завршни циклус ове збирке, „Тамари“, циклус је љубавних песама. Међутим, оне нису, као што је својевремено Михиз рекао за Павловићеве песме „оне које се шапућу девојци на ухо“. Нису ни у духу Павловићевих песама. Структурално и технички сличне претходном циклусу (чак преузимајући и поједине мотиве), песме из циклуса „Тамари“ говоре о *amor contemplative*, о мислећој, па чак бисмо рекли и испосничкој љубави према жени.

*Јесени - моје горчине и моја бесмислена
кружења:*

*Од блуда, стида и плача - до плача, блуда и
стида;*

*(Док нисам препознао у твојем гласу зов
драгоцене птице,
Која се, једном тек у животу, само реткима
јавља).*

Као што се претходни циклус завршава идући од позног лета до позне јесени, и ова збирка завршава се доласком ноћи и сном. Ово нам потврђује да је целокупна збирка строго компонована и да је песнички хомогена. Још једном доказујући нам да је одговорност песника према своме делу огромна, Дамир Малешев нам можда овим песмама и латентно објашњава зашто је било потребно скоро двадесет година тиховања за нову збирку – то време утрошено је на цизелирање стихова који својим значењем и звуком одају мисаоност мудраца, естетску пуноћу моћи поезије и, свакако најважније, верност самом себи.

Виктор Шкорић